

(MEERJAREN-) BEGROTING Ommeriek 2024 - 2028

Inhoud

Inleiding	3
1. Begroting op hoofdlijnen	4
2. Kansen en uitdagingen	7
3. Uitgangspunten strategisch beleid	9
4. (Meerjaren)begroting 2024-2028	12
4.1 Uitgangspunten	12
4.2 Budgetten	17
4.3 Exploitatiebegroting	20
4.4 Balans	24
4.5 Signaleringswaarde <i>mogelijk</i> bovenmatig publiek eigen vermogen	26
4.6 Liquiditeit en treasury	27
5. Risicoparagraaf	28
6. Uitgewerkte begroting	30
7. Bestuursbesluit	32

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2024 en de meerjarenraming 2024-2028 van Stichting Ommeriek. De eerste begroting van deze gefuseerde onderwijsinstelling. Hierbij is uitgegaan van de oude begrotingen van Noordkwartier en Marenland en de daarbij behorende informatie. Voor deze begroting is ook het uitgangspunt gehanteerd om zoveel mogelijk middelen ten goede laten komen voor op de scholen om goed onderwijs mogelijk te maken. Het komend jaar zal worden gebruikt om op een aantal punten nog heldere beleidskeuzes te maken ten aanzien van bijvoorbeeld de allocatie van middelen, keuzes rondom reservering van middelen voor het meerjarenonderhoud van de gebouwen en het treasurystatuut. Op het gebied van ICT zijn de vervangingstermijnen van de hardware op elkaar afgestemd, wat zorgt voor het wat naar voren halen van een deel van de investering. Sowieso zien we op de investeringskant flinke investeringen in meubilair de afgelopen jaren wat alles te maken heeft met de nieuwbouw van de scholen en bijbehorende schoolpleinen. Extra dank aan de controller voor het vele werk aan de voorkant om deze begroting op te kunnen stellen. Een fusie is wat dat betreft op financieel gebied echt een flinke uitdaging.

Namens de Stichting Ommeriek,

Geert Bijleveld en Wilma Drenth
College van Bestuur

11 januari 2024

I. Begroting op hoofdlijnen

Algemeen

Voor het eerst een begroting voor Ommeriek. Natuurlijk zijn er, gezien het moment van opstellen van deze begroting, voor 2023 officieel geen geconsolideerde gegevens bekend. Voor zover mogelijk is op basis van aannames en werkelijk bekende gegevens (denk aan bijvoorbeeld leerlingaantallen) ter vergelijk toch gedaan als of Ommeriek in 2023 al actief was.

In lijn met het adviesrecht van de GMR op de begroting op hoofdlijnen is in de begroting dit hoofdstuk toegevoegd. Zoals de benaming al aangeeft zullen hierin de hoofdlijnen in het kort worden samengevat.

Het belangrijkste uitgangspunt is en blijft om de inkomende middelen zo goed mogelijk terecht te laten komen op onze scholen, om zo goed onderwijs mogelijk te maken. Dit vraagt om een efficiënte en transparante wijze van toedeling van de diverse middelen. Hierbij is door de bestuurders van Ommeriek bewust de keuze gemaakt om bepaalde zaken bovenschools te (blijven) regelen en andere zaken juist op schoolniveau. Deze keuze was zowel voor Marenland als Noordkwartier in het verleden ook al afzonderlijk van elkaar gemaakt met hier en daar wel enkele nuanceverschillen. In de periode december 2023 – maart 2024 wordt het nieuwe allocatiebeleid vastgesteld. Dit kan mogelijk wat verschuivingen geven op schoolniveau. Op stichtingsniveau zal, waar nodig, aanpassingen worden gemaakt. In 2024 zal door een nog te bepalen extern bureau een uitgebreide risicoanalyse worden opgesteld op basis waarvan verantwoorde beslissingen kunnen worden genomen binnen de dan bekende speelruimte.

Vanwege de complexiteit en de optimalisatie van het gebruik van de diverse systemen is voor het ICT-beheer een apart ICT-kantoor ingericht. Het kantoor verzorgt de aanschaf van de benodigde apparatuur, het netwerk en de software om de diverse beheerssystemen op de juiste manieren te laten werken. Hiervoor maken zij jaarlijks een eigen begroting. De aanschaf van educatieve software (licenties) wordt op schoolniveau geregeld. Alle huisvesting gerelateerde zaken zijn ook centraal geregeld.

Op bestuursniveau worden voor de diverse scholen facilitaire aangelegenheden zoals schoonmaak, energie, beveiliging en onderhoud contracten per school opgesteld via, zo mogelijk, een gezamenlijke overeenkomst. De begroting is weliswaar op schoolniveau, maar valt onder de verantwoordelijkheid van de beleidsgroep facilitair. Voor de investeringen worden per school op basis van gelijke objectieve maatstaven de budgetten bepaald. Wat er voor deze budgetten wordt aangeschaft is aan de scholen, waarbij hun visie op het aanbieden van het onderwijs bepalend is. Het aandeel van de huisvestingslasten in de totale lasten is circa 6%. De lichte stijging is het gevolg van dalende afschrijvingslasten.

De personeelstoedeling voor het schooljaar 2023 -2024 is nog door de beide scholen afzonderlijk gedaan en voor de eerste 7 maanden van 2024 werkt dit door in de begroting. Het voornaamste uitgangspunt hierbij is geweest dat per 23 leerlingen 1 leerkracht ingezet kan worden. Voor de (school)jaren er na is voorlopig uitgegaan van 1 op 23,5. Deze aanpassing is gebaseerd op het feit dat al het bewegingsonderwijs voor alle groepen (inclusief groep 1 en 2) vanaf schooljaar 2023/2024 minimaal 2 uur per groep is. Hiervoor komt geen extra bekostiging vanuit het Rijk. De overheid beargumenteert dat er voor de leerkrachten extra tijd vrijkomt voor andere zaken nu er meer externe inzet is voor bewegingsonderwijs. De kosten voor bewegingsonderwijs zijn centraal begroot op basis van de maximaal mogelijke uitkomst van de lopende aanbesteding. Voor de allocatie voor het schooljaar 2024/2025 zal bekend zijn wat de exacte consequenties zijn van de aanbesteding.

Vervolgens is op basis van school specifieke bekostiging nog extra formatie toebedeeld, waarbij wel een percentage apart wordt gezet ter dekking van bovenschoolse lasten. Hoe de toegekende werkdrukkiddelen worden benut is een keus van de school. De scholen worden op formatie

gestuurd. De financiële koppeling is op bestuursniveau. Deze component is gemiddeld goed voor circa 85% van de totale uitgaven.

Tot slot wordt met elke directeur op schoolniveau de begroting opgesteld voor de posten waar zij zelf direct verantwoordelijk zijn en ook directe invloed op uit kunnen oefenen. De bestuurder, de afdeling HRM en de directeur RET stellen in overleg met de controller en/of de algemeen beleidsmedewerker de deelbegroting op voor het onderwijsbureau, HRM en het zorgkantoor. Daarnaast is er nog de bovenschoolse begroting en de strategie- en bestuursbegroting die onder de verantwoordelijkheid van de bestuurder worden opgesteld. Deze component, de lasten voor ICT en de afschrijvingen behelzen samen de laatste circa 9% van de uitgaven van de begroting.

De toegekende gelden vanuit NPO zijn en worden in overleg met de directeuren op basis van de door hen aangeleverde plannen verwerkt. In de begroting is rekening gehouden met uitgaven hiervoor vanuit de bestemmingsreserve.

Al deze deelbegrotingen worden in elkaar gevlochten. Als het eindresultaat positief of neutraal is, dan wordt bekeken of er nog aanvullende middelen kunnen worden ingezet. Ontstaat er een negatief resultaat, dan wordt bekeken of dit acceptabel is of dat er toch ingrijpende maatregelen nodig zijn.

Specifiek

Voor 2024 wordt er een formeel begrotingstekort voorzien van € 1.1750.000. Genormaliseerd is er een tekort van € 200.000. Het verschil komt voort uit de inzet van personeel vanuit de bestemmingsreserve NPO, de éénmalige kosten die voortvloeien uit de fusie en de strategische keuze met betrekking tot de verwerking van Groot Onderhoud.

Het eerste verschil wordt veroorzaakt door de NPO-gelden. De inzet van met name personeel vanuit deze subsidie loopt voor alle scholen door wat betreft schooljaar 2023 -2024. Een aantal scholen heeft nog voldoende (bestemmings-)reserve om ook voor schooljaar 2024-2025 nog gebruik te maken van deze gelden (totaal € 750.000 voor 2024).

In de fusiekosten zijn opgenomen de extra kosten die nog doorlopen in het nieuwe jaar voor met name externe expertise en het synchroniseren van de afschrijvingsmethodiek (totaal 2024 € 325.000).

Het derde verschil komt voort uit de hybride vorm van omgaan met toekomstige uitgaven voor Groot Onderhoud. Voor een deel van de voormalige Marenland gebouwen is gekozen dat er jaarlijks een bedrag (€ 100.000) toegevoegd wordt aan de bestemmingsreserve. Voor andere gebouwen verloopt dit of via voorzieningen of via doorbelasting van derden (SKA, KC ten Boer). In 2024 wordt een definitief besluit genomen welke vorm Ommeriek definitief zal kiezen. Daar dit, in tegenstelling tot een dotatie aan een voorziening Groot Onderhoud, niet via de exploitatie verloopt is het noodzakelijk om, zonder uitputting van de algemene reserves, in plaats van een neutrale begroting een overschot te hebben ter hoogte van het toegevoegde bedrag aan de bestemmingsreserve.

Kijken we naar het werkelijke genormaliseerde verlies in 2024 ad. €200.000 dan baart dit geen directe zorgen. Want ondanks het beleid om jaarlijks een sluitende begroting te presenteren, wordt het negatieve resultaat voor 2024 acceptabel gevonden. Argumenten hiervoor zijn:

- Het eigen vermogen is zelfs nog voldoende om het negatieve resultaat van 2024 tot en met 2028 te dragen. Zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 3.5.
- In 2024 zal er een uitgebreide risicoanalyse worden gemaakt op basis waarvan bepaald kan worden wat een verantwoorde situatie voor Ommeriek op langere termijn is. Ingrijpen op korte termijn is dus absoluut niet noodzakelijk.
- Ervaring leert dat in de loop der jaren er altijd gelden vrijkomen voor onderwijs die niet voorzien waren.

- Personeelstekorten ook in de komende jaren verwacht worden, waardoor het invullen van vacatures vaak langer duurt dan in de begroting is voorzien. Hierin is meegenomen dat eventuele vacatures altijd direct worden ingevuld.

De uitwerking van de begroting en een uitgebreide toelichting per onderdeel zijn terug te vinden in de hoofdstukken 4 en 6.

In deze begroting wordt in hoofdstuk 2 verder toelichting gegeven op onze kansen en uitdagingen met als hoofdlijn: Ommeriek Rijk Onderwijs. Dit zal in 2024 verder worden uitgewerkt nu we daadwerkelijk gefuseerd zijn.

Hierbij wordt met inachtneming van de volgende aspecten het beleid voor de toekomst vormgegeven:

- Korte lijnen
- Nieuwe gebouwen
- Sociaaleconomische situatie
- Bereikbaarheid
- Lerarentekort

Hoofdstuk 3 is gewijd aan de uitgangspunten van het strategisch beleid. Deze is nu nog gebaseerd op het strategische beleid zoals dat destijds is opgesteld voor Marenland en Noordkwartier. In 2024 zal het nieuwe strategische perspectief voor Ommeriek worden opgesteld en uitgewerkt, hieronder de aspecten vanuit het oude strategische beleid:

- Onderwijs dat past
- Autonomie van de IKC's
- Diversiteit
- Vakmanschap
- Het bestuur stuurt, faciliteert en ondersteunt
- Consequenties voor het financieel beleid

Tot slot wordt in hoofdstuk 5 dieper ingegaan op de mogelijke risico's die we voorzien. In subparagrafen worden de volgende onderkende risico's nader toegelicht:

- Krimp van de bevolking
- Personele formatie
- Ziekteverzuim
- COVID-19
- Cyber criminaliteit
- Bekostiging vanuit de overheid

2. Kansen en uitdagingen

Ommeriek rijk onderwijs

In deze begroting is onder dit kopje nog uitgegaan van het oude strategisch beleidsplan. In het voorjaar van 2024 komt er een nieuw strategisch perspectief.

Samen sterk in onderwijs

Stichting Ommeriek en haar voorgangers staan al decennialang voor goed, aantrekkelijk en toekomstgericht onderwijs in Noordoost-Groningen. We willen dat iedere leerling de kans krijgt zijn of haar* talenten te ontdekken en zich optimaal te ontwikkelen. Ommeriek heeft relatief veel scholen met een hoog schoolgewicht. Dat betekent dat veel van onze leerlingen laagopgeleide ouders hebben en dat de kans op taalachterstanden en sociaaleconomische problemen groot is. Daarom willen we de komende jaren inzetten op gelijke kansen en talentontwikkeling van onze leerlingen. Om dat te bereiken is er samenwerking tussen verschillende locaties**. We hebben daarbij respect voor elkaars identiteit en maken gebruik van de verschillen.

Samen sterk in een IKC

Voor het vergoten van ontwikkelingskansen van kinderen is ook de voorschoolse periode van groot belang. Samenwerking met de kinderopvang vinden we daarom essentieel. We willen dit zoveel mogelijk vormgeven binnen integrale kindcentra (IKC's). Binnen een IKC vormen onderwijs en kinderopvang één geheel, met één leidinggevende en één team. Ouders kunnen voor zowel opvang als onderwijs op één plek terecht. Met een doorgaande pedagogische lijn in opvoeding en onderwijs en een breed (naschools) aanbod, bieden we in een IKC ieder kind van 0 tot 12 jaar de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen. Daar betrekken we ook partners uit onze omgeving bij.

* waar in het vervolg zijn wordt geschreven kan gelezen worden als zijn of haar.

** Vier scholen van Ommeriek liggen in een ander gebied: de Togtemaarschool in Bedum, Garmerwolde en De Huifkar in Ten Boer en Woltersum. In dit gebied wordt samengewerkt met VCPO Noord-Groningen. Daarom kan het beleid op sommige punten afwijken.

Kansen en uitdagingen

Waar moeten we rekening mee houden bij het formuleren van beleid? Waar liggen onze kansen en uitdagingen?

Toekomst

We leven in een snel veranderende samenleving die hoge eisen stelt aan haar burgers. Die eisen liggen op het terrein van onder meer ICT, mediawijsheid, probleemoplossend vermogen, en creatief en kritisch denken. In ons onderwijs willen wij onze leerlingen voorbereiden op deze eisen en er zo aan bijdragen dat zij als kritisch en mondig burger kunnen deelnemen aan de samenleving.

Korte lijnen

De lijnen zijn kort in Noordoost-Groningen. Professionals van verschillende organisaties kennen elkaar en zoeken elkaar makkelijk op. De bereidheid tot samenwerking, ook binnen gemeente, voortgezet onderwijs en bedrijfsleven, is groot. Hiervan maken we gebruik bij het realiseren van een sluitend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor alle kinderen in ons gebied.

Nieuwe gebouwen

Als gevolg van de aardbevingen in ons gebied worden onze schoolgebouwen bouwkundig versterkt of geheel vernieuwd. Zo kunnen wij toekomstbestendig onderwijs bieden in veilige, ruime en comfortabele schoolgebouwen die passen bij onze visie en uitnodigen tot (integraal) samenwerken.

Sociaaleconomische situatie

De sociaaleconomische situatie in ons gebied stelt ons voor een uitdaging. Onze regio kent relatief veel mensen met een zwakke sociaaleconomische positie. Een deel van onze leerlingen kampt met (taal)achterstanden. Wij spelen hierop in door een zo breed mogelijk aanbod te ontwikkelen. Zo vergroten we de kansen van onze leerlingen en doorbreken we kansenongelijkheid.

Bereikbaarheid

Noordoost-Groningen is een uitgestrekt, landelijk gebied met kleine en grotere kernen die te maken hebben met een krimpende bevolking en een dalend leerlingenaantal. In deze regio heeft Ommeriek kleine en grotere scholen. We streven ernaar dat onderwijs en opvang voor alle kinderen in het gebied goed bereikbaar is.

Lerarentekort

Noordoost-Groningen kampt, net als de rest van Nederland, met een lerarentekort. Dit is nu extra zichtbaar na de landelijke investering via NPO-middelen. We staan voor de uitdaging voldoende goed gekwalificeerd en gemotiveerd personeel te vinden. Dat vraagt om een zorgvuldig personeelsbeleid waarin binden, boeien en behouden voorop staan. Van onze medewerkers verwachten wij een lerende houding en de bereidheid te professionaliseren.

3. Uitgangspunten strategisch beleid

Ook hier geldt dat er nog is uitgegaan van het oude strategisch beleidsplan en dus wordt aangepast in het nieuwe strategisch perspectief.

De ambitie van Ommeriek is: goed en toekomstgericht onderwijs bieden dat tegemoetkomt aan de behoeften en mogelijkheden van onze leerlingen. Onderwijs dat antwoord geeft op de uitdagingen in de regio en gebruikmaakt van de kansen die ons gebied biedt. Door samen verder te gaan op de ingeslagen weg kunnen we dit realiseren. Onderstaande uitgangspunten staan daarbij centraal.

Onderwijs dat past

We bieden onderwijs dat aansluit bij de leerbehoefte van leerlingen. De kwaliteit van ons reken-, taal- en leesonderwijs is van hoog niveau en we besteden aandacht aan 21st century skills. We laten onze leerlingen talenten ontdekken en ontwikkelen en zetten deze in. We maken gebruik van de nieuwste inzichten op het gebied van didactiek en pedagogiek en van moderne leermiddelen en methoden. ICT wordt ingezet als belangrijk hulpmiddel. Het regionaal expertiseteam (RET) stelt scholen in staat tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte van leerlingen. We benutten elkaars expertise, die van partners als de gemeente, kinderopvang, Huis van de Sport, bibliotheek, IVAK en Basicly, en die van het voortgezet onderwijs en het bedrijfsleven in de regio. Met elkaar leiden we kritische, sociale burgers op die een bijdrage kunnen leveren aan onze samenleving.

Autonomie van de IKC's

We geven de IKC's de vrijheid om, binnen de bestuurlijke kaders, hun onderwijs zelf vorm te geven en een eigen profiel te ontwikkelen, zodat zij zich kunnen onderscheiden. Zo zorgen we ervoor dat het aanbod optimaal aansluit bij de behoeften, mogelijkheden en talenten van kinderen en de mogelijkheden van de wijk of het dorp waar het kindcentrum staat. Van de professionals in de kindcentra – de directeuren, leerkrachten en pedagogisch medewerkers – verwachten we dat zij een visie formuleren en dat zij deze vertalen naar een onderwijsconcept, de scholingsbehoefte van medewerkers en inzet van financiële middelen. Voorwaarde is dat de scholen en de kinderopvang dat in gezamenlijkheid oppakken, zodat er doorgaande leerlijnen ontstaan.

Diversiteit

Aandacht voor diversiteit is een rode draad in al ons handelen. Onze IKC's maken deel uit van een pluriforme samenleving waarbinnen we respect en waardering hebben voor verschillen tussen mensen. Binnen ons onderwijs krijgt ieder kind de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen binnen zijn of haar mogelijkheden. Binnen ons personeelsbeleid maken we gebruik van de verschillen tussen en talenten van onze medewerkers.

Vakmanschap

Het vakmanschap van onze medewerkers staat voorop. Zij zorgen dat het onderwijs aansluit bij de behoeften, mogelijkheden en talenten van kinderen. Zij hebben een lerende houding en blijven zich ontwikkelen. Belangrijk is dat zij de vrijheid krijgen om, binnen de visie van het IKC, onderwijs vorm te geven. Dat zij mogen experimenteren en ontwikkelen en dat zij worden uitgedaagd om verder te professionaliseren. Belangrijk is ook dat teamleden de rol pakken die aansluit bij hun talenten. De directeur zorgt ervoor dat er een team wordt gevormd waarin iedereen hetzelfde doel nastreeft, waarin teamleden graag samenwerken en elkaar versterken. Samen dragen we bij aan een sfeer waarin iedereen wordt gezien en zich veilig voelt. In het belang van de leerling zorgen we voor een optimale communicatie met ouders. Onze medewerkers zijn in staat het goede gesprek met ouders te voeren. Verwachtingen over en weer worden tijdig besproken. De ontwikkeling van het kind staat altijd centraal.

Het bestuur stuurt, faciliteert en ondersteunt

Het bestuur van Ommeriek geeft sturing aan de strategische koers en faciliteren de IKC's om verwachtingen en ambities waar te maken. We stellen directeuren en medewerkers in staat om optimale kwaliteit en resultaten te realiseren. Dat doen we door te investeren in staf en ondersteuning: het opstellen van een organisatiejaarplan en het sturen op resultaat, scholing, financiën, ICT-voorzieningen, personeelsbeleid en het RET. De besturen zijn eindverantwoordelijk voor de koers van de organisatie en voor de kwaliteit van het onderwijs. Zij leggen daarvoor verantwoording af aan de Raden van Toezicht.

Consequenties voor het financieel beleid

Als we kijken naar de huidige 5 speerpunten dan zitten er de volgende gevolgen in.

Kwaliteit

Om te zorgen dat kwaliteit voorop staat, is het noodzakelijk dat de beschikbare middelen voor het onderwijs ook zoveel mogelijk terecht komen bij de scholen. Voor het grootste deel zit dit in de formatie van de scholen. In de begroting van 2024 is allereerst ruimte gemaakt voor het inzetten van personeel. Dat betekent dat er uitgegaan wordt van in ieder geval per 23 leerlingen 1 leerkracht. In de praktijk is de klassengrootte kleiner door de inzet van middelen voor werkdrukverlichting, kleine scholentoeslag en achterstandsgelden. Voor de werkdrukkiddelen geldt dat we de cao volgen en dat de middelen direct worden toegekend aan de desbetreffende scholen die daarvoor zelf bepalen wat de bestemming is. De kleine scholentoeslag wordt voor een groot deel toegerekend naar de betreffende scholen en het overige deel wordt gebruikt om de bekostiging van het gebouw en de directeur financieerbaar te houden. De achterstandsgelden zijn ook geormerkt en worden voor 90% direct doorgezet naar de desbetreffende scholen. De overige 10% wordt via bovenschoolse ondersteuning (RET) geïnvesteerd.

In het voorjaar 2024 zal het nieuwe allocatiebeleid worden uitgewerkt en in werking treden voor het schooljaar 2024 – 2025.

Talenten

Hier geldt dat er blijvend gebruikgemaakt wordt van onder andere Kansrijke Groningers, Huis van de Sport en het IVAK. In de begroting is voldoende ruimte opgenomen om dit mogelijk te maken. Voor het bewegingsonderwijs is bijvoorbeeld de formatie bovenschools meegenomen. Voor culturele activiteiten is er geld begroot en binnen de schoolbegrotingen is er ruimte voor naschoolse activiteiten.

Toekomst

Om onze leerlingen goed te kunnen voorbereiden op de toekomst, is het noodzakelijk dat er voldoende moderne ICT-middelen beschikbaar zijn voor de leerlingen en het personeel. Het afgelopen jaar is hier al een grote slag in geslagen en met deze investeringen gaan we verder om te zorgen dat er een goede basis aanwezig is op elke school. Dit betekent dat er meer ruimte is gecreëerd in de begroting om dit de komende jaren structureel mogelijk te maken.

Professionaliteit

Het spreekt voor zich dat er voldoende ruimte en tijd nodig is voor onze medewerkers om zich te scholen. Binnen de begroting van 2024 is dan ook meer geld (ongeveer € 300.000) gereserveerd om deze scholing te kunnen aanbieden. Deels binnen de "Ommeriek" academie, maar ook daarbuiten. Bovenschools en binnen de scholen wordt zichtbaar gemaakt hoe deze middelen worden gebruikt. Hiervoor zal allereerst een scholingsplan worden opgesteld met daarin helder beschreven waarvoor de middelen worden gebruikt. Belangrijk hierin is ook de ontwikkeling naar een meer evaluatieve/onderzoekende houding van het personeel, bijvoorbeeld door de ruimte te bieden aan personeel om zich te scholen tot masterniveau.

Samenwerken

Door de totstandkoming van meerdere nieuwe scholen is er ruimte om met onze externe partners na te denken over een goede inrichting van de IKC's. Dit betekent een enorme impuls voor de verbetering van de schoolpleinen en de inrichting hiervan. Daarnaast is er ruimte voor de scholen om te investeren in interne en externe netwerken.

4. (Meerjaren)begroting 2024-2028

Voor het eerst een begroting voor Ommeriek. Natuurlijk zijn er, gezien het moment van opstellen van deze begroting, voor 2023 officieel geen geconsolideerde gegevens bekend. Voor zover mogelijk is op basis van aannames en werkelijk bekende gegevens (denk aan bijvoorbeeld leerlingaantallen) ter vergelijking toch gedaan alsof Ommeriek in 2023 al actief was.

Om een vergelijking te hebben met de nieuwe begroting zijn de Einde Jaarverwachtingen voor 2023 bij elkaar opgeteld. Hierbij de kanttekening dat er formeel nog geen eliminatie heeft plaatsgevonden wat betreft de detacheringen en kostendoorberekeningen van Marenland naar Noordkwartier en andersom. Globaal is de verwachting dat zowel bij de post "Overige baten" als op de post "Personele lasten" circa € 2.300.000 in mindering kan worden gebracht. In de vergelijking met de (meerjaren)begroting is deze handmatig eruit gehaald.

In de vorige hoofdstukken is het voorlopige beleid van Ommeriek beschreven. In de begroting wordt zichtbaar hoe dit in financiën uitgedrukt wordt. Eerst worden de uitgangspunten van de begroting benoemd. Vervolgens zal de samenvatting van de begroting aan de orde komen. In 2024 zal het nieuwe strategische perspectief voor Ommeriek worden beschreven en zal onder andere ook het treasurystatuut worden aangepast zodat deze voor de nieuwe organisatie kloppend is.

4.1 Uitgangspunten

Het belangrijkste uitgangspunt is en blijft om de inkomende middelen zo goed mogelijk terecht te laten komen op onze scholen, om zo goed onderwijs mogelijk te blijven maken. Dit vraagt om een efficiënte en transparante wijze van toedeling van de diverse middelen. Hierbij is door de bestuurders van Ommeriek bewust de keuze gemaakt om bepaalde zaken bovenschools te (blijven) regelen en andere zaken juist op schoolniveau. Deze keuze was zowel voor Marenland als Noordkwartier in het verleden ook al afzonderlijk van elkaar gemaakt met hier en daar wel enkele nuanceverschillen. In de periode december 2023 – maart 2024 wordt het nieuwe allocatiebeleid vastgesteld. Dit kan mogelijk wat verschuivingen geven op schoolniveau. Op stichtingsniveau zal, waar nodig, aanpassingen worden gemaakt. In 2024 zal door een nog te bepalen extern bureau een uitgebreide risicoanalyse worden opgesteld op basis waarvan verantwoorde beslissingen kunnen worden genomen binnen de dan bekende speelruimte

In 2023 is de vereenvoudiging bekostiging doorgevoerd. Dit houdt in dat voortaan de bekostiging gebaseerd is op het aantal leerlingen per 1 februari van het jaar voor de begroting. Voor 2024 betekent dit dat de bekostiging nu gebaseerd is op de telling van 1 februari 2023. Voor de jaren daarna telt dus dat de bekostiging altijd gebaseerd is op het aantal leerlingen op 1 februari t-1. Ter reminder nog even de belangrijkste verschillen op rij:

- Er wordt geen verschil meer gemaakt tussen personele en materiële bekostiging.
- De bekostiging wordt toegekend op basis van kalenderjaar en niet zoals voorheen voor de personele bekostiging op basis van schooljaar.
- Er is geen verschil meer in leeftijds categorieën (4-7 jaar, >8 jaar).
- Er wordt geen rekening meer gehouden met de werkelijke GGL, maar er is een gemiddelde GGL als basis genomen.
- Er is geen groeibekostiging meer.
- De bekostiging wordt nog een keer bijgesteld op basis van indexering en cao-gevolgen.
- In de eerste 3 jaar is er een aflopende compensatieregeling (voor 2024 nog 50% en 2025 nog 25%).

Voor de formatie op de scholen wordt in de begroting uitgegaan van het leerlingaantal per 1 oktober van het lopende schooljaar. Deze keuze is enerzijds gemaakt om hiermee de benodigde startformatie realistischer aan te laten sluiten bij de start van het schooljaar en anderzijds om de prognose van de leerlingaantallen te laten aansluiten bij de prognosecijfers van Duo die nog gebaseerd zijn op de 1

oktober tellingen. Deze leerlingenprognose wordt met de directeuren besproken en op basis van hun inzichten aangepast. Daarbij is de afspraak gemaakt dat we voor de bekostiging in de (meerjaren-)begroting een vast aantal leerlingen meenemen als toename tussen 1 oktober t-1 en 1 februari jaar t.

Voor mogelijke knelpunten bij de totstandkoming van de nieuwe formatie van de scholen zijn er bovenschools 2 zogenaamde knelpunten Fte's opgenomen (denk hierbij met name aan ongunstige klassengrootte). Voor de groei van het aantal leerlingen (en de daarbij eventueel benodigde uitbreiding van groepen/formatie) in de loop van het schooljaar zijn er bovenschools eveneens 2 zogenaamde kwaliteit fte's gereserveerd om dit mogelijk te maken. Er is bewust een keuze gemaakt om deze 4 fte's bovenschools mee te nemen, daar het niet altijd dezelfde school zal zijn die aanspraak maakt op deze knelpunten-/kwaliteitsformatie.

In deze begroting is rekening gehouden dat alle formatieplaatsen bezet zullen zijn. Voor de zogenaamde flexpool is rekening gehouden met 7 fte. Voor de vervanging in geval van onder meer ziekte is er bovenschools rekening gehouden met een formatie die 5% bedraagt van de reguliere formatie leerkrachten.

Het aantal leerlingen op 1 februari 2023 (relevant voor de bekostiging 2024 en voor de formatie Noordkwartier voor schooljaar 2023/2024) was 3658. Het aantal leerlingen op 1 oktober 2023 (uitgangspunt formatie schooljaar Marenland 2023–2024) was 3458. Voor de daaropvolgende jaren is uitgegaan van de volgende verwachte leerlingenaantallen:

Leerlingenaantal / prognose	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Leerlingenaantal / prognose per 1/2	3.658	3.593	3.556	3.542	3.517	3.512
Leerlingenaantal / prognose per 1/10	3.458	3.421	3.407	3.382	3.377	3.299
Aantal 4 t/m 7	1.561	1.667	1.605	1.571	1.627	1.632
Aantal vanaf 8 jaar	1.897	1.754	1.802	1.811	1.750	1.667

Omdat een exacte inschatting van de instroom tussen 1 oktober jaar t-1 en 1 februari jaar t niet te maken is, is ervoor gekozen dat er per school op basis van de verwachte instroom in het nieuwe schooljaar een derde gedeelte instroomt in de periode tussen 1 oktober jaar t-1 en februari jaar t (4 maanden). Een deel van de daling van het aantal leerlingen is gebaseerd op een afname van het aantal asielzoekers en overige vreemdelingen. Op de volgende bladzijde nog het verloop van het leerlingenaantal per school per 1 februari (bekostigingsdatum).

	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027	1-2-2028
BRIN - School						
04HO - Wicher Zitsema	70	64	57	60	60	56
06NH - CBS De Citer	195	203	202	203	205	206
07ZS - CBS Roemte	135	142	146	138	135	130
08AS - KC 't Maar	211	194	185	191	188	192
08DF - OBS De Huifkar	240	246	246	242	244	253
08DF01 - OBS Woltersum	36	37	37	34	37	37
08IB - Togtemaarschool	213	198	190	203	204	202
08UD - De Wilster	117	117	117	112	113	116
08UN - BS Ravelijn	247	246	241	231	225	218
08VQ Farmsumerborg	112	118	116	127	131	131
09DP - Garmerwolde	56	50	50	51	54	49
09IJ - Qworzo	111	110	106	106	96	100
10DX - BS de Kronkelaar	156	152	152	155	153	154
10HK - De Triangel	171	163	157	148	141	139
10VH - OBS Jan Ligthart (App)	299	303	300	300	296	290
11UY - De Vuurvlinder	199	183	176	159	161	160
13XU - Kindcentrum Noord	260	248	248	246	242	238
14EG - De Optimist	274	290	290	293	287	298
15HW - De Rietpluim	244	216	222	229	234	237
16US - BS De Klaver	57	56	57	55	52	53
18IZ - Abt Emo	43	46	44	40	39	39
18MW - Basisschool Hiliglo	66	72	74	74	73	66
18OL - De Zandplaat	45	39	39	41	43	44
19KX - Beatrixschool	101	100	104	104	104	104
TOTAAL	3.658	3.593	3.556	3.542	3.517	3.512

Personele ontwikkelingen

De personeelstoedeling voor het schooljaar 2023 -2024 is nog door de beide scholen afzonderlijk gedaan en voor de eerste 7 maanden van 2024 werkt dit door in de begroting. Het voornaamste uitgangspunt hierbij is geweest dat per 23 leerlingen 1 leerkracht ingezet kan worden. Voor de (school)jaren er na is voorlopig uitgegaan van 1 op 23,5. Deze aanpassing is gebaseerd op het feit dat al het bewegingsonderwijs voor alle groepen (inclusief groep 1 en 2) vanaf schooljaar 2023/2024 minimaal 2 uur per groep is. Hiervoor komt geen extra bekostiging vanuit het Rijk. De overheid beargumenteert dat er voor de leerkrachten extra tijd vrijkomt voor andere zaken nu er meer externe inzet is voor bewegingsonderwijs. De kosten voor bewegingsonderwijs zijn centraal begroot op basis van de maximaal mogelijke uitkomst van de lopende aanbesteding. Voor de allocatie voor het schooljaar 2024/2025 zal bekend zijn wat de exacte consequenties zijn van deze aanbesteding. School specifieke bekostiging, zoals middelen schakelklas, kleine scholentoeslag, fusiebekostiging, achterstandsbekostiging, specifieke subsidies (zowel vanuit het rijk als de gemeente) en werkdrukmiddelen, worden per school en situatie toegevoegd (waarbij wel soms een percentage wordt gebruikt ter dekking van de bovenschoolse lasten). Rekening houdend met alle nu bekende personele ontwikkelingen zal de reeks er als volgt uit gaan zien:

Meerjarenformatie	Ultimo	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Management / Directie	26,30	26,30	25,95	25,47	25,47	25,47
Onderwijzend personeel	241,35	230,93	218,86	208,86	203,81	201,86
Overig ondersteunend personeel*	72,18	64,71	56,06	55,35	53,66	51,96
Totale bezetting	339,83	321,94	300,87	289,68	282,94	279,29

* Waarvan onderwijs-/klassenassistent	41,53	34,50	25,88	25,32	24,64	22,94
Waarvan direct onderwijs gerelateerd	8,60	8,48	8,48	8,48	8,48	8,48
Waarvan ondersteunend op scholen	11,59	11,29	11,29	11,29	10,53	10,53
Waarvan indirect ondersteunend	10,46	10,44	10,41	10,26	10,01	10,01

De inzet van personeel vanuit de NPO-middelen, andere subsidies (zowel vanuit het ministerie als vanuit de gemeente) en de opvang van vreemdelingen/asielzoekers hebben veel invloed op de formatieontwikkeling. Doordat de inzet van personeel vanuit de NPO-middelen verlengd is tot en met schooljaar 2025-2026 is het verloop nu meer over deze jaren verspreid. In de begroting zijn de inkomsten vanuit de overige subsidies en de daarbij behorende formatie gelijkgetrokken. Dit zijn communicerende vaten. In de begroting is geen rekening gehouden met nieuwe subsidies en worden alle subsidies als aflopend beschouwd. In de praktijk zullen of subsidies worden verlengd of nieuwe subsidies worden verkregen. De extra inkomsten die hier uit voortvloeien zullen ervoor zorgen dat ook de daling in formatie minder groot zal zijn dan in deze reeks is voorzien.

De fusiebekostiging voor zowel De Optimist, De Ravelijn als De Rietpluim kan tot en met schooljaar 2024-2025 worden ingezet voor personele inzet. Daarna stopt dit en daalt dus de formatie.

In de meerjarenreeks zal een deel van het personeel worden gedetacheerd naar met name SKA en Goud onderwijs. De inzet op basis van de diverse projecten is in de meerjarenreeks meegenomen in verhouding tot de verwachte inkomsten. Recentelijk bekend geworden subsidies zijn zowel wat betreft inkomsten als inzet personeel en/of middelen niet meegenomen in deze begroting.

Omdat ontwikkeling ook voor Ommeriek een speerpunt blijft is er, naast de ontwikkelingsbudgetten die vanuit de cao verplicht zijn, ook rekening gehouden met fors extra bovenschools budget voor dit item (€ 300.000).

Materiële ontwikkelingen

Over het algemeen zijn de budgetten voor groeps- en leerling afhankelijke uitgaven gebaseerd op de te verwachten prijzen voor 2024. Uitgangspunt voor alle uitgaven zijn de afgesloten contracten, de ontvangen indexeringsbrieven en historische cijfers. Dit geldt ook voor de huisvestings- en ICT-lasten. Deze lasten zijn doorgenomen met de algemeen beleidsmedewerker en medewerker facilitair. Voor de ICT-lasten heeft de afstemming plaatsgevonden met de beleidsmedewerker ICT. Met alle locatiedirecteuren en de andere budgethouders is afzonderlijk gesproken over de voor hun budget relevante overige lasten.

Specifiek zijn er drie zaken die extra aandacht nodig hebben:

Energielasten

Deze lasten zijn lastig in te schatten, daar enerzijds door de oplevering van nieuwe gebouwen er geen goede inschatting is te maken van het te verwachten gebruik en anderzijds wanneer deze gebouwen gebruik kunnen gaan maken van het terug leveren aan het net vanuit de "opbrengst" van de zonnepanelen. Door overbelasting van het netwerk is dit voor 2 recent opgeleverde gebouwen (eind 2022 en begin 2023) niet mogelijk wat dus kostenverhogend werkt.

Voorziening groot onderhoud

Voor de gebouwen waar een voorziening Groot Onderhoud (Noordkwartier) voor wordt opgebouwd, is deze lijn doorgetrokken in de begroting gebaseerd op de dotatie van de afgelopen jaren. Voor de overige gebouwen (Marenland) is er een aparte afdracht in de bestemmingsreserve meegenomen in de normalisatie. Deze zijn dus niet in de reguliere begroting opgenomen. Afgesproken is, dat na de totstandkoming van de MJOP's en de externe risicoanalyse voor Ommeriek in het geheel, op welke wijze het Groot Onderhoud voor Ommeriek definitief zal worden verwerkt.

Doorbelasting van huisvestingslasten vanuit gemeenten en andere penvoerders

Het gebeurt regelmatig dat deze kosten pas in een laat stadium worden doorbelast, waardoor er geen goed inzicht is in de jaarlijkse kosten. De realisatie van deze post laat dan ook schommelingen zien omdat uiteindelijk verrekeningen 1 tot 2 jaar later plaatsvinden.

(Des)investeringen

De investeringen die nog op de rol staan op huisvestingsgebied zijn geactualiseerd naar bedragen die aansluiten bij de huidige bekende marktprijzen. Evenals de voorgaande jaren zal er in 2024 nog fors worden ingezet op de aanschaf van meubilair voor de nieuwe en verstevigde schoollocaties. De investeringsplanning wordt jaarlijks doorgenomen en waar nodig aangepast. De verwachting is dat in 2024 de laatste scholen dan wel nieuw dan wel versterkt zijn. Vanaf 2025 zal de afschrijvingslast (in de eerste jaren zelfs fors) hoger zijn dan de beoogde investeringen, wat een positief effect heeft op de ontwikkeling van de liquide middelen.

Categorie/Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	Eindtotaal
Buitenmeubilair	80.000					80.000
Duurzaamheid gebouw	175.000					175.000
ICT Devices	162.550	572.810	359.475	436.610	864.170	2.395.615
ICT digiborden		48.000	6.250	53.000	104.750	212.000
ICT Multifunctionals						-
Inventaris en apparatuur						-
Leermethoden	288.300	96.300	72.800	57.800	44.300	559.500
Overig meubilair	168.028			70.000		238.028
Schoolmeubilair	375.529					375.529
Totaal	1.249.407	717.110	438.525	617.410	1.013.220	4.035.672

4.2 Budgetten

We gaan de hoofdcategorieën globaal langs.

Rijksbijdragen OCW

Er is rekening gehouden met de actuele en geschatte leerlingenaantallen per zowel 1 februari (voor de bekostiging) als per 1 oktober (voor de formatiebepaling) en de actuele variabelen van OCW. Voor 2024 is hier nog een extra verhoging van 3,95% meegenomen die betrekking heeft op de loonontwikkeling 2023, maar die pas verrekend zal worden in 2024 na de indexatieronde op basis van de voorjaarsnota. Vanwege de vereenvoudiging bekostiging is er vanaf 2023 geen direct onderscheid meer tussen materiële en personele bekostiging en wordt de bekostiging voor het 'oude' personele deel niet meer toegekend per schooljaar, maar per kalenderjaar.

Overige subsidie OCW

In 2024 komen er geen NPO-gelden meer binnen. In de begroting van 2024 tot en met 2026 is meegenomen dat alle gelden worden benut. Per school wordt bekeken of de reservering voor eventuele transitievergoedingen en/of uitkeringen stand moeten houden of dat deze ingezet mogen worden voor extra personeel. Deze gelden worden op schoolniveau bijgehouden en kent dus per school een ander verloop. Voor 2024 tot en met 2026 wordt er bekostiging ontvangen vanuit samenvoeging voor De Rietpluim, de Ravelijn en De Optimist. De afspraak is dat in de laatste 2 jaar van deze bekostiging geen extra personeelsinzet meer vanuit deze gelden mogelijk zal zijn. De aanvullende kosten vanuit het onderwijsachterstandenbeleid zijn gebaseerd op de gelden van 2023, met daarboven wel de extra indexering van 3,95%. Wat betreft de bijzondere bekostiging asielzoekers en overige vreemdelingen is rekening gehouden op basis van de prognoses dat er circa 30 leerlingen uitstromen met ingang van schooljaar 2024-2025. Deze afbouw is zowel aan de batenkant als aan de lastenkant (formatie) meegenomen. De hoogte van deze post blijft lastig te begroten, maar door de balans tussen baten en lasten is er veelal geen negatief effect hiervan op de uiteindelijke realisatie. In de salariskosten van de medewerkers van de twee scholen (Kindcentrum Noord en Rietpluim) is rekening gehouden met de arbeidsmarkttoelage en derhalve blijven ook de baten hiervoor door lopen. Onderaan de begroting is voor de vrijval van de bestemmingsreserve NPO een correctieregel toegevoegd om een genormaliseerd resultaat weer te geven.

Ontvangen doorbetalingen passend onderwijs

Dat zijn de actueel berekende baten die we van het samenwerkingsverband ontvangen om passend onderwijs te geven en ondersteuning te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Op basis van onze verwachte leerlingenaantallen en de begroting van het samenwerkingsverband, zijn de toekomstige baten berekend. Dit in overleg met de directeur van het RET.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft de actuele bedragen uit de gemeentelijk VVE-middelen en voor naschoolse activiteiten. Daarnaast is vanuit de gemeente Eemsdelta een aanzienlijk bedrag beschikbaar gesteld voor Kindcentrum Noord. Hoewel hier formeel een afspraak ligt voor 5 jaar is er in de begroting van uitgegaan dat dit doorloopt. De bijbehorende formatie is onder de personeelskosten opgenomen en zal wegvallen als deze subsidie stopt. In 2024 en 2025 is ook nog rekening gehouden met de subsidie voor dyslexie.

Overige baten

Hieronder vallen de verhuur van lokalen, detacheringsofbrengsten, de bijdragen vanuit CMK en de inzet van medewerkers in diverse projecten.

Lonen en salarissen

Hierin zitten de kosten van al ons personeel op basis van de laatste cao en de in het vooruitzicht gestelde premiepercentages voor werkgeverslasten. Er is rekening gehouden met de jaarlijkse toekenning van periodieken, het Eigen Risico Dragerschap in het kader van de vervanging, en de extra fte's vanuit de inzet van de gelden voor het onderwijsachterstandenbeleid, de werkdrukverlagingsbekostiging en subsidies. Ook de daling van het aantal fte's door het wegvallen van de NPO-subsidie per 1-8-2023, het lagere leerlingenaantal en de daling van de formatie vanuit samenvoegingsgeldten is meegenomen. Zoals ook al aan de batenkant aangegeven is ook de NPO-toelage die voor twee van onze scholen van toepassing is doorgetrokken over de hele begrotingsperiode. Tot slot is er rekening gehouden met de pensioendata van medewerkers en zijn hier zo nodig "nieuw" personeel op ingezet.

Overige personele lasten

Hieronder vallen de kosten van externen, conciërges, opleidingen, werving, dienstreizen en arbozorg. Vanuit strategisch beleid zijn de kosten voor de inhuur van medewerkers voor bewegingsonderwijs, HRM (met name extra gelden voor ontwikkeling en bovenschools bij overige personele lasten meegenomen).

Afschrijvingen

Deze kosten zijn gebaseerd op alle bedrijfsmiddelen die we in voorgaande jaren hebben aangeschaft en die nog ingezet worden, maar ook op de middelen die we in de laatste maanden van 2023 en erna gaan aanschaffen en meerdere jaren zullen worden ingezet. Afschrijven betekent dat we die kosten verdelen over de geschatte gebruiksduur. Deze lasten blijven voor 2024 fors door de extra investeringen ten gevolge van de inrichting van onze nieuwe en versterkte scholen. Daarnaast zijn het de langjarige ICT- en leermiddelen die bijdragen aan deze post.

Huisvesting

Hierin zitten de geschatte huisvestingskosten, waarbij klein onderhoud, schoonmaak, gemeentelijke belastingen, energiekosten en dergelijke allemaal zijn gebaseerd op de meest actuele informatie over verbruik en tarieven. In 2023 is het nieuwe schoonmaakcontract ingegaan. Dit contract heeft in eerste instantie niet geleid tot verhoging van de huisvestingslasten. De indexering vanwege de verhogingen van de CAO lonen in deze sector draagt wel bij aan een stijging van 10%. De stijging van de energielasten is tot dusver minder drastisch geweest dan vorig jaar is voorzien. Daarentegen is het nog lastig in te schatten wat de hoogte wordt van de energielasten van met name de nieuwe schoolgebouwen in de wintermaanden. Tegenvaller is wel dat de opgewekte zonne-energie op 2 van onze gebouwen niet terug geleverd kan worden aan het energienet.

In deze begrotingsreeks is gekozen om nog steeds hybride te werken wat betreft het Groot Onderhoud. In afstemming met de accountant hoeft pas aan het eind van 2024 de keuze cijfermatig duidelijk te zijn. Daarom is er enerzijds een dotatie aan de groot onderhoudsvoorziening opgenomen van € 60.000 voor de losse scholen van voormalig Noordkwartier en anderzijds een toevoeging aan de reserve opgevoerd in de normalisatie voor de losse scholen van voormalig Marenland. Daarnaast wordt voor SKA, Kindcentrum ten Boer, KC Wijland en KC Sprutnik nog via doorbelasting rekening gehouden met een bijdrage voor Groot Onderhoud. De keuze voor welke variant gekozen wordt hangt af van de uitkomsten van een nog uit te voeren risicomangement onderzoek door een extern bureau.

Administratie en beheerlasten

Dit zijn kosten van administratiekantoor, accountant, kantoorapparatuur, vergaderingen en Raad van Toezicht. Voor 2024 is hier rekening gehouden met extra kosten die voortvloeien uit de fusie. Hiervoor geldt net zoals voor de toevoeging aan de bestemmingsreserve Groot Onderhoud dat via

een correctieregel deze kosten apart inzichtelijk zijn gemaakt, om een realistischer genormaliseerd resultaat te tonen.

Inventaris, apparatuur, leermiddelen en overige lasten

Deze kosten zijn veelal door de scholen ingeschat op basis van hun plannen voor 2024 en verder. Vanwege beschikbare gelden vanuit met name de NPO-subsidie, is de inschatting van de uitgaven voor zowel als 2024 en 2025(iets) hoger dan in de daaropvolgende jaren. De uitgaven van de NPO-subsidie zijn opgenomen onder onderwijslasten, maar zullen in de praktijk verdeeld worden over verschillende componenten. Ook zijn er in 2024 kosten voortvloeiend uit het fusietraject opgenomen.

Rente

Door de beëindiging van de negatieve rentes door zowel de ING als de Rabobank en de verwachting dat er weer tussen de 1%-2% rente zal worden ontvangen op onze spaargelden, wordt er weer een positief effect verwacht op onze exploitatie vanuit deze post. Onder rentelasten zijn de te verwachten bankkosten opgenomen. Begin 2024 zal er onderzocht worden op welke wijze het aanwezige vermogen het meest perspectiefrijk kan worden weggezet. Onder andere schatkistbankieren zal worden meegenomen in dit onderzoek.

4.3 Exploitatiebegroting

In 2024 wordt een negatief exploitatieresultaat voorzien van € 1.175.000. Om de ontwikkeling ten opzichte van het beeld van vorig jaar te analyseren is het beter om te kijken naar de 'genormaliseerde' begrotingen over de jaren heen. In deze normalisering is meegenomen het effect van de NPO-subsidie, de wijziging in omgang met de gelden in het kader van het groot onderhoud en de kosten van de fusie die in 2024 nog volgen.

Kijken we naar het werkelijke genormaliseerde verlies in 2024 ad. €200.000 dan baart dit geen directe zorgen. Want ondanks het beleid om jaarlijks een sluitende begroting te presenteren, wordt het negatieve resultaat voor 2024 acceptabel gevonden. Argumenten hiervoor zijn:

- Het eigen vermogen is zelfs nog voldoende om het negatieve resultaat van 2024 tot en met 2028 te dragen. Zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 3.5.
- In 2024 zal er een uitgebreide risicoanalyse worden gemaakt op basis waarvan bepaald kan worden wat een verantwoorde situatie voor Ommeriek op langere termijn is. Ingrijpen op korte termijn is dus absoluut niet noodzakelijk.
- Ervaring leert dat in de loop der jaren er altijd gelden vrijkomen voor onderwijs die niet voorzien waren.
- Personeelstekorten ook in de komende jaren verwacht worden, waardoor het invullen van vacatures vaak langer duurt dan in de begroting is voorzien. Hierin is meegenomen dat eventuele vacatures altijd direct worden ingevuld.

Hieronder de ontwikkeling van de financiën op hoofdlijnen:

	Begroot	EJV	begroot	begroot	begroot	begroot	begroot
	2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Baten	Ommeriek		Ommeriek				
	(Marenland/Noordkwartier)						
Rijksbijdrage OCW/LNV	27.639.000	27.415.000	27.895.000	27.105.000	26.770.000	26.690.000	26.535.000
Overige subsidies OCW	3.649.000	4.309.000	3.655.000	3.470.000	3.265.000	2.915.000	2.565.000
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.058.000	1.287.000	1.075.000	1.075.000	1.075.000	1.075.000	1.075.000
Totaal Rijksbijdragen OCW	32.346.000	33.011.000	32.625.000	31.650.000	31.110.000	30.680.000	30.175.000
Overige Overheidsbijdragen	524.000	651.000	535.000	510.000	475.000	475.000	475.000
Overige baten	1.043.000	1.321.000	910.000	850.000	810.000	760.000	760.000
Totaal Baten	33.913.000	34.983.000	34.070.000	33.010.000	32.395.000	31.915.000	31.410.000
Lasten							
Personeelslasten	28.350.000	29.843.000	30.140.000	28.590.000	27.900.000	27.555.000	27.495.000
Afschrijvingen	1.147.199	1.056.000	1.110.000	1.090.000	1.075.000	1.010.000	1.035.000
Huisvestingslasten	2.365.000	2.258.000	2.055.000	2.050.000	2.050.000	2.050.000	2.050.000
Overige instellingslasten	2.187.000	2.272.000	2.010.000	1.820.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Totaal lasten	34.049.199	35.429.000	35.315.000	33.550.000	32.825.000	32.415.000	32.380.000
Saldo baten en lasten	-136.199	-446.000	-1.245.000	-540.000	-430.000	-500.000	-970.000
Rentebaten		60.800	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Rentelasten		2.800	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Saldo financiële baten en lasten	199	58.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Exploitatieresultaat	-136.000	-388.000	-1.175.000	-470.000	-360.000	-430.000	-900.000
Toevoeging / vrijval Bestemmingsreserve NPO	-250.000		750.000	270.000	60.000		
Correctie ivm corr. Voorz. GO naar reserve	-50.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Eenmalige kosten fusie in begroting	71.300	71.300	325.000	50.000			
Genormaliseerd Exploitatie resultaat	-364.700	-416.700	-200.000	-250.000	-400.000	-530.000	-1.000.000
Aandeel verhoging energielasten	-510.000						
Genormaliseerd Exploitatie resultaat zonder stijging energielasten	145.300						

Toelichting

Baten

De baten vanuit de reguliere rijksbijdrage in 2024 stijgen licht ten opzichte van de begroting 2023 en wat meer ten opzichte van de eindejaarverwachting 2023. Dit het gevolg van forse cao-verhoging, waar in de begroting van 2023 geen rekening mee is gehouden en in de eindejaarverwachting wel. In 2024 loopt dit effect door temeer daar er al 3,95% volgt in de indexering ter dekking van de extra personeelslasten voor de eerste 7 maanden van 2024. De stijging wordt nog gedempt door de daling van leerlingen en de vermindering in de overgangsbekostiging vanwege de nieuwe bekostiging. In 2023 zijn er nieuwe subsidies toegekend vanuit o.a. basisvaardigheden en is de arbeidsmarkttoelage verlengd dit verklaart het verschil tussen de EJV 2023 en de begroting 2023. In 2024 vallen de inkomsten vanuit de NPO-subsidie weg en daarmee loopt deze post terug naar het niveau van de begroting 2023.

In 2023 zijn er een aantal éénmalige uitkeringen verstrekt vanuit het samenwerkingsverband. De verwachting is dat dit in 2024 niet zal gebeuren, waardoor deze inkomsten weer terugvallen naar het niveau van 2023.

De met name gemeentelijke subsidies zijn ook hoger uitgevallen. In 2024 is uitgegaan van de bekende subsidies. Hier is ook de personeelsinzet vanuit deze subsidies op gebaseerd.

De verhoging van de CAO (inclusief eenmalige uitkeringen) heeft ertoe geleid dat ook de kosten van gedetacheerd personeel hoger zijn dan waar in 2023 rekening mee is gehouden. Evident is dan ook dat deze baten ook hoger waren dan begroot. De verwachting is dat in 2024 iets minder personeel gedetacheerd zal worden dan in 2023, waardoor de opbrengsten licht dalen ten opzichte van de begroting 2023.

Lasten

Personeelslasten

Goed zichtbaar is de stijging van de personeelslasten in 2023 door de cao-verhoging (verschil begroting en eindejaarverwachting). Daarnaast is er meer personeel ingezet vanuit de NPO- (zie verschil van € 250.000 in normalisatie) en andere subsidies. Voor de begroting 2024 stijgen de loonkosten door de doorloop van de nieuwe CAO, doordat er meer mensen vanuit NPO (€ 750.000 normalisatie) ingezet worden en door de normale jaarlijkse tredeverhoging. In de jaren erna dalen de personeelslasten door de afname van het aantal fte's ten gevolge van de dalende inzet vanuit NPO en andere subsidies, het stoppen van de inzet vanuit de zogenaamde samenvoeg(fusie)gelden voor De Optimist, De Ravelijn en De Rietpluim en de daling van het aantal leerlingen. Daarnaast zijn medewerkers op hun pensioendatum in de begroting op vertrokken gezet en is de aanname gemaakt dat hun opvolgers aanvankelijk lagere loonkosten met zich meebrengen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen stabiliseren. In 2024 is er nog wel rekening gehouden met investeringen in meubilair en buitenruimtes van de nieuwe en verstevigde schoolgebouwen. De jaren hierna zal de afschrijvingslast stabiliseren vanwege de langere looptijden van met name de huisvestingsinvesteringen. Door de grote investeringen die in een tijdsbestek van vijf jaar tijd voor alle scholen hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden in meubilair, zal er in de toekomst weer voldoende gereserveerd moeten worden om de volgende bulkinvestering over 15 tot 20 jaar te kunnen financieren.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten vallen in 2023 lager uit dan in de begroting van 2023 is voorzien. Dit is met name het gevolg van lagere energielasten dan voorzien. In de loop van 2023 zijn een aantal scholen ('t Zigt, Jan Ligthart Delfzijl, Wilgenstee) afgestoten. Deze oude scholen veroorzaakten relatief veel kosten door hun de staat van deze scholen. In 2024 zijn deze lasten er niet meer, waardoor de begroting voor 2024, ondanks hogere schoonmaaklasten, naar beneden bijgesteld. Wel blijft het lastig in te schatten of de energielasten die nu meegenomen zijn in de begroting juist zullen zijn. Vanaf 2024 is er een dotatie opgenomen aan de voorziening Groot Onderhoud van de "losse" gebouwen waarin scholen van voormalig Noordkwartier zijn gehuisvest. Zoals al eerder gemeld zal er in 2024 een gefundeerde keuze gemaakt worden op welke wijze we verder omgaan met de gelden voor Groot Onderhoud. Voor de scholen die vallen onder een Kindcentrum met beheerconstructie (Ten Boer, Wijland, Sprutnik) en de scholen die ressorteren onder de Stichting Kindcentrum Appingedam wordt wel een voorziening opgebouwd. Voor de andere opgeleverde nieuwe- en versterkte gebouwen is ter normalisatie van het resultaat voorlopig € 100.000 per jaar meegenomen.

Overige lasten

De overige lasten dalen ten opzichte van de begroting en eindejaarverwachting 2023 vanwege de lagere subsidie inkomsten en éénmalige fusiekosten. Daarnaast is er een efficiencyvoordeel met betrekking tot de administratie- en beheerkosten ten gevolge van de fusie.

Financiële baten en lasten

Door de oplopende rentetarieven op spaargeld levert deze post weer een positief resultaat op.

Kengetallen

**Kengetallen Exploitatie EJV 2023 en
2024 t/m 2028**

	EJV	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rijksbijdragen	94,36%	94,06%	94,12%	94,24%	94,31%	94,22%
Overige overheidsbijdragen	1,86%	1,57%	1,54%	1,47%	1,49%	1,51%
Overige baten	3,78%	4,37%	4,33%	4,29%	4,20%	4,27%
Personele lasten	84,23%	85,35%	85,22%	85,00%	85,01%	84,91%
Afschrijvingen	2,98%	3,14%	3,25%	3,27%	3,12%	3,20%
Huisvestingslasten	6,37%	5,82%	6,11%	6,25%	6,32%	6,33%
Overige instellingslasten	6,41%	5,69%	5,42%	5,48%	5,55%	5,56%
Resultaat (Marge cq CVO-Rentabiliteit)	-1,11%	-3,45%	-1,42%	-1,11%	-1,35%	-2,87%

Toelichting kengetallen

De aandelen vanuit de diverse bijdragen stabiliseren vanaf 2024. De personele lasten dalen vanaf 2024 licht doordat in de meerjarenbegroting geen rekening wordt gehouden met de indexering van de overige lasten vanwege de aanname dat de indexering van deze lasten gecompenseerd zullen worden vanuit de indexering vanuit de bekostiging.

4.4 Balans

Op basis van de gegevens uit de meerjarenbegroting is de balans voor de komende jaren weergegeven. Voor 2023 wordt uitgegaan van de eindejaarverwachting zoals deze is opgesteld in oktober/november 2023 door Marenland (Controller Marenland/Ommeriek) en Noordkwartier (Controller Onderwijsbureau Meppel).

Balans	EJV+consolidatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Activa	Ommeriek					
Materiele vaste activa	6.000.000	6.139.407	5.766.517	5.130.042	4.737.452	4.715.672
Financiële vaste activa	1.574.000	1.574.000	1.574.000	1.574.000	1.574.000	1.574.000
Vlottende activa	1.115.000	1.115.000	1.115.000	1.115.000	1.115.000	1.115.000
Liquiditeiten	6.136.757	4.882.350	4.845.240	5.181.715	5.204.305	4.386.085
Totaal Activa	14.825.757	13.710.757	13.300.757	13.000.757	12.630.757	11.790.757
Passiva						
Algemene Reserve	5.461.225	4.936.225	4.636.225	4.236.225	3.706.225	2.706.225
BR Publiek	3.224.552	2.574.552	2.404.552	2.444.552	2.544.552	2.644.552
BR Privaat	1.573.611	1.573.611	1.573.611	1.573.611	1.573.611	1.573.611
Bestemmingsreserve	4.798.163	4.148.163	3.978.163	4.018.163	4.118.163	4.218.163
Voorzieningen	665.369	725.369	785.369	845.369	905.369	965.369
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	3.901.000	3.901.000	3.901.000	3.901.000	3.901.000	3.901.000
Totaal Passiva	14.825.757	13.710.757	13.300.757	13.000.757	12.630.757	11.790.757

Activa

De geplande investeringen zijn voor het jaar 2024 hoger dan de afschrijvingen, waardoor de materiële vaste activa zullen stijgen. Voor de jaren erna is het beeld juist omgekeerd. Daar het resultaat op de financiële vaste activa zeer lastig is in te schatten wordt deze neutraal opgenomen.

De vlottende activa voor de jaren 2023 en verder zijn afgerond op een rond getal om duidelijker te laten zien dat het om ingeschatte/begrote gegevens gaat.

De liquide middelen dalen in 2024 door met name het negatieve resultaat ten gevolge van de inzet van personeel vanuit NPO en het laatste jaar van hoge investeringen voor opgeleverde gebouwen. In 2025 is er ondanks het negatieve resultaat een stabilisatie doordat het negatief begrote resultaat bijna volledig wordt afgedekt doordat voor het eerst de afschrijvingslasten fors hoger zijn dan de beoogde investeringen. In 2026 en 2027 nemen de liquide middelen hierdoor zelfs toe. In 2028 worden met name op ICT-gebied weer forse vervangingsinvesteringen verwacht en tezamen met het forse negatieve resultaat nemen de liquide middelen, zonder eventueel flankerend beleid, weer af.

Passiva

Vanwege de negatieve resultaten zal de algemene reserve de komende jaren dalen. De bestemmingsreserve daalt de eerste jaren vanwege het beëindigen van de NPO-subsidie, terwijl er met name nog wel personeel op ingezet gaat worden. Vanaf 2026 stijgt de bestemmingsreserve jaarlijks doordat het effect van de NPO-subsidie is uitgewerkt en er wel een bijdrage voor de toekomstige investeringen ten behoeve van Groot Onderhoud is opgenomen.

De post voorzieningen is voor het onderdeel jubilea gebaseerd op de eindstand van het voorgaande jaar plus de begrote dotaties minus onttrekkingen. In de meerjarenreeks is de aanname gemaakt dat er geen saldo overblijft tussen dotatie en onttrekking. De toename van de voorziene is dus alleen het gevolg van de groeiende voorziening Groot Onderhoud. Er zijn geen langlopende schulden en deze worden ook niet voorzien. De kortlopende schulden zijn voor de jaren 2023 en verder gelijk gehouden en afgerond op een rond getal om duidelijker te laten zien dat het om begrote gegevens gaat.

Kengetallen

Kengetallen ten aanzien van de Balans	EJV	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Inspectienormen vanaf 2022
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Liquiditeit (=current ratio)	1,86	1,54	1,53	1,61	1,62	1,41	>0,5
Solvabiliteit (EV/TV)	69,20%	66,26%	64,77%	63,49%	61,95%	58,73%	>30%
Solvabiliteit 2 (EV+voorzieningen/TV)	73,69%	71,55%	70,67%	69,99%	69,12%	66,91%	
Rentabiliteit (resultaat / baten)	-1,11%	-3,45%	-1,42%	-1,11%	-1,35%	-2,87%	Kengetallen geen items meer voor inspectie 1-jarig -0,10%, 2-jarig -0,05%, 3 jarig 0%
Weerstand vermogen (EV / Totale baten)	29,3%	26,6%	26,0%	25,4%	24,5%	22,0%	>19,5%

Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden. Voor een goede liquiditeit moet, voor organisaties van de grootte van Ommeriek, dit getal minimaal boven de 0,5 liggen. Ommeriek heeft nog financiële activa die op redelijke korte termijn in liquide middelen kan worden omgezet, waardoor er sprake is van een ook op langere termijn gezonde financiële situatie.

Bij de solvabiliteit gaat het erom in hoeverre een bevoegd gezag op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen eigen vermogen en het totaal van de passiva. Absolute normen voor solvabiliteit zijn moeilijk te geven. Beoordeling van het eigen vermogen kan niet los worden gezien van de beoordeling van de hoogte van de voorzieningen. Immers, wanneer die niet toereikend zijn om de toekomstige verplichtingen te dekken, zal aanvulling vanuit het eigen vermogen moeten plaatsvinden. In geval van een gezonde financiële positie is een ondergrens van 30% wenselijk. Om een beeld te hebben wat de invloed is van de vorming van de voorziening groot onderhoud is nu ook solvabiliteit 2 opgenomen (= incl. voorzieningen). Beide getallen laten een positief beeld zien.

Rentabiliteit, gedefinieerd als resultaat gedeeld door batentotaal, is voor non-profit organisaties op zichzelf een weinig waardevol gegeven. Er zal gekeken moeten worden naar alle andere elementen die van invloed zijn op de continuïteit van de organisatie.

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de capaciteit om risico's op te vangen. Berekend wordt in hoeverre het bestuur zich exploitatietekorten kan permitteren op basis van de opgebouwde reserves.

Toelichting

De huidige cijfers hebben ondanks de negatieve resultaten in de komende jaren op zowel liquiditeit als solvabiliteit niet het gevolg dat we onder de normen gaan komen.

Ook het weerstandsvermogen, welke overigens geen item meer is voor de inspectie, gaat qua kengetal niet onder de norm komen. Het lijkt nog niet noodzakelijk om direct in actie te komen. Zoals eerder beschreven is het van het allergegrootste belang om te kijken wat voor onze organisatie een juiste positie is. De fusie en de unieke situatie wat betreft gebouwen maakt het dat wij wellicht intern andere normen voor onze kengetallen kunnen gaan hanteren. Daarbij ook in ogeschouw nemend dat er over 15 tot 20 jaar weer fors geïnvesteerd zal moeten worden in (school-)meubilair, omdat er voor deze investeringscomponenten door de hausse van de afgelopen jaren absoluut geen sprake is van een zogenaamd ideaalcomplex. Daarnaast zal het hele huisvestingsdossier doorgelicht moeten worden. Door de toename van onderhoudscontracten en de onduidelijkheid over de energielasten zal hier intern meer focus op moeten zijn. Gezien onze unieke situatie is het de vraag of de indexering van deze component in de bekostiging gelijke tred houdt met de werkelijke stijging van deze lasten.

4.5 Signaleringswaarde *mogelijk* bovenmatig publiek eigen vermogen

Vanaf verslagjaar 2020 moeten besturen zich over de hoogte van de reserves (eigen vermogen) verantwoorden in het jaarverslag. Dit gebeurt aan de hand van de signaleringswaarde. Alleen als de reserves hoger zijn dan de signaleringswaarde dient tekst en uitleg te worden geven. Het betreft alleen de publieke reserves. De private reserves worden buiten beschouwing gelaten. Het doel hiervan is dat besturen scherper gaan begroten, eventueel negatief, om de te hoge reserves af te bouwen. In de meerjarenbegroting kan zichtbaar worden voor welke investeringen de reserves worden aangehouden en wanneer deze gepland zijn. Op deze manier kan de inspectie zien hoe de reserves worden ingezet. Het bestuur krijgt de tijd om de bovenmatige reserves af te bouwen. Vooralsnog wordt ervanuit gegaan dat dit op basis van afspraken gaat. Gebeurt dit niet, dan zal, als de oorspronkelijke afspraak nog loopt, de inspectie vanaf 2024 (over boekjaar 2023) gaan handhaven. In aanvulling hierop is in deze begroting ook een overzicht opgenomen om inzicht te hebben wat dit voor ons betekent.

	EJV 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Aanschafwaarde gebouwen						
Boekwaarde overige mat. activa	6.000.000	6.139.407	5.766.517	5.130.042	4.737.452	4.715.672
Totale baten	1.749.150	1.703.500	1.650.500	1.619.750	1.595.750	1.570.500
Totaal Normatief Eigen vermogen	7.749.150	7.842.907	7.417.017	6.749.792	6.333.202	6.286.172
Eigen publiek vermogen	6.958.388	7.510.777	7.040.777	6.680.777	6.250.777	5.350.777
<i>mogelijk</i> bovenmatig publiek eigen vermogen	-790.762	-332.130	-376.240	-69.015	-82.425	-935.395

In het overzicht is duidelijk zichtbaar dat we alle jaren op basis van de veronderstelde begrotingen onder de norm blijven. Op termijn zal het eerdergenoemde externe risicomanagementonderzoek moeten gaan uitwijzen wat voor Ommeriek, een goede eigenvermogenspositie is. De keuze voor toekomstige uitgaven ten behoeve van Groot Onderhoud (voorziening of investeren met bestemmingsreserve) en de grote vervangingsinvesteringen van nagenoeg al onze scholen wat betreft schoolmeubilair en overig binnen-/buitenmeubilair over 15 tot 20 jaar, zal een fors effect hebben op de positie van het “mogelijk” bovenmatig eigen vermogen.

4.6 Liquiditeit en treasury

Het beheer van de liquide middelen is geregeld in het treasurystatuut. Voor Ommeriek zal op korte termijn een nieuw treasurystatuut, binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen van het Ministerie van OCW, worden opgesteld. Essentie van de inspanning van Ommeriek is dat de (tijdelijk) overtollige middelen risicovrij en op (korte) termijn worden uitgezet tegen de hoogste markttrente. Hiertoe worden nu spaarrekeningen aangehouden bij meerdere bankinstellingen (ING, Rabobank) en is een deel in een beleggingsportefeuille weggezet. Schatkistbankieren kan één van de opties zijn.

Maandelijks wordt bekeken of het banksaldo op de lopende rekening toereikend is voor de komende maand. Bij een te hoog saldo zal het overschot moeten worden overgeboekt naar een spaarrekening en bij een te laag saldo zal het tegoed aangevuld moeten worden vanaf een spaarrekening. De financiële baten zijn gebaseerd op een rendement van ongeveer 1,5% op een gemiddeld uitstaand spaartegoed. Voor optimaal liquiditeitsbeheer is het van belang om de geldstromen inzichtelijk te hebben. Kosten hoeven geen uitgaven te zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor afschrijvingen en dotaties.

	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo exploitatie	-1.175.000	-470.000	-360.000	-430.000	-900.000
Afschrijvingen	1.110.000	1.090.000	1.075.000	1.010.000	1.035.000
Mutaties voorzieningen	456.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Mutaties vlottende activa	220.000	0	0	0	0
Mutaties vlottende passiva	748.000	0	0	0	0
Totaal	1.359.000	680.000	775.000	640.000	195.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
(des)investerings materiële vaste activa	1.249.407	717.110	438.525	617.410	1.013.220
(des)investerings financiële vaste activa					
Totaal	1.249.407	717.110	438.525	617.410	1.013.220
Mutatie Liquide middelen	109.593	-37.110	336.475	22.590	-818.220
Beginstand liquide middelen	5.487.757	4.882.350	4.845.240	5.181.715	5.204.305
Mutatie liquide middelen	109.593	-37.110	336.475	22.590	-818.220
Eindstand liquide middelen	4.882.350	4.845.240	5.181.715	5.204.305	4.386.085

Toelichting

Het kasstroomoverzicht bestaat uit drie onderdelen: de kasstroom uit operationele activiteiten, de kasstroom uit investeringsactiviteiten en de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Op de langere termijn moet de operationele kasstroom toereikend zijn om de andere kasstromen te kunnen dekken. In de voorliggende meerjarenbegroting is dat voor de eerste 4 jaar (in 2025 nagenoeg) het geval. Vanaf 2028 wordt, zonder flankerend beleid, de situatie anders. De dotatie aan de voorzieningen bestaat uit een dotatie aan de voorziening jubilea. De voorziening jubilea wordt jaarlijks aangepast op basis van gedane uitkeringen en aangepaste uitkeringsverwachtingen. De kasstroom uit investeringsactiviteiten is gebaseerd op de investeringsplannen. Vanwege de beschikbaarheid van voldoende vermogen op de lange termijn, worden geen financieringsactiviteiten ontplooid en is de kasstroom uit financieringsactiviteiten nul. Wel zal in de gaten worden gehouden dat er tijdig vermogen wordt overgeheveld van de spaarrekening naar de lopende rekening. De negatieve rente op spaartegoeden is eind dit jaar bij onze banken niet meer van toepassing. Gezien de huidige ontwikkelingen is het realistisch om te veronderstellen dat de rentevergoedingen in de toekomst zullen stijgen, waardoor vermogen op de bank weer lonend is. Het spreekt voor zich dat deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten worden gehouden.

5. Risicoparagraaf

Krimp van de bevolking

In een groot deel van Nederland zal de bevolking de komende jaren afnemen. In onze regio gaat dat al jaren gepaard met vergrijzing en ontgroening. Er is sprake van een extreem grote bevolkingsafname. Wel zien we een lichte procentuele afname van het dalend aantal reguliere leerlingen. We zien in de nieuwkomers een enorme fluctuatie in de aantallen leerlingen, met name door een grote instroom van Syrische, Oekraïense en Afghaanse leerlingen. Het risico van het vertrek van grote aantallen leerlingen is dat er personeel boventallig zou kunnen worden. Gezien het huidige lerarentekort lijken de financiële risico's beperkt.

Hoewel de vraag naar huizen ook in het aardbevingsgebied de laatste tijd blijft aantrekken is er bij de bevolking nog steeds sprake van een grote onzekerheid als het gaat om hun huizen (zowel huur als koop). Het is niet uit te sluiten dat door een grote versterkingsoperatie in een wijk, gezinnen uit de regio zullen vertrekken. Wat in ieder geval wel helder is, is dat investering in de gebouwen ook voor Ommeriek financiële consequenties heeft in de vorm van investeringen in meubilair en schoolpleinen. Daarnaast is er onzekerheid over het terugverdieneffect van de investeringen in duurzaamheid in de vorm van bijvoorbeeld zonnepanelen. Dit zal in het externe onderzoek worden meegenomen.

Personele formatie

Door de extra tijdelijke investering van miljarden euro's door het NPO is het tekort aan leerkrachten ook in onze regio sterk merkbaar. Waar het landelijke leerkrachtentekort in onze organisatie eerst nog enigszins getemperd werd door de krimp en bijbehorende formatiedaling, is het tekort nu zichtbaar in het niet kunnen vinden van voldoende vervanging bij ziekte of afwezigheid. Onzekerheid zit er met name in de situatie na deze tijdelijke extra investering. Verwacht wordt dat een deel van deze tijdelijke formatie structureel gaat worden. Hierdoor is een mogelijk overschot in de toekomst een acceptabel risico, omdat er genoeg vraag is naar leerkrachten in het hele land. Wel is het zaak om de formatiestroom zo goed als mogelijk te monitoren. Dit geldt zowel voor de leerkrachten als voor de onderwijsassistenten. Bij de laatste groep zien we dan ook een toename in het aantal vaste aanstellingen, met als risico dat als de overheid de werkdrukmiddelen af gaat schaffen, er een financieel probleem gaat ontstaan. De kans dat dit gaat gebeuren is relatief klein, gezien de goede ervaringen die hiermee zijn opgedaan.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage over de afgelopen 12 maanden is voor Noordkwartier 6,71% en Voor Marenland 4,58%. Over geheel Ommeriek gezien zou dit ca. 5,3% zijn. Het streven is om rond maximaal 5% uit te komen. De gemiddelde leeftijd van ons personeel, het langer doorwerken door nieuwe pensioenregels en het afschaffen/herdefiniëren van de BAPO (ouderdomsverlof) waren en zijn altijd al redenen geweest om het ziekteverzuim, vooral van oudere personeelsleden, kritisch te volgen. Overigens leidt deze stijging niet direct tot hogere loonkosten omdat er, vanwege het reeds beschreven tekort aan personeel, vaak geen vervanging beschikbaar is. Het spreekt voor zich dat het wel van invloed is op de kwaliteit van het onderwijs.

COVID-19

Het blijft onduidelijk welke invloed het coronavirus heeft en blijft houden. Ook de voorspelde griepgolf kan grote invloed hebben. Op personeelsgebied zal het financiële risico waarschijnlijk laag zijn.

Cyber criminaliteit

Er zijn diverse voorbeelden bekend waarbij ook onderwijsinstanties slachtoffer zijn geworden van opzettelijke en wederrechtelijke toegang in een computer en/of netwerk. Wij doen al veel aan actief ICT-beleid op dit gebied. Denk hierbij aan trainingen en twee-factor authenticatie.

Ontwikkelingen op dit gebied worden nauwgezet in de gaten gehouden en een mogelijke volgende stap zou het werken met ethische hackers kunnen zijn.

Bekostiging vanuit de overheid

De onzekerheid met betrekking tot de hoogte en wijze van financiering van het onderwijs vanuit de overheid is een constante factor van aandacht. De NPO-subsidie is hier een goed voorbeeld van. Het is onduidelijk wat de afgelopen verkiezingsuitslag zal betekenen voor het toekomstige beleid op onderwijskundig gebied. De onzekere ontwikkelingen ten aanzien van de energielasten is een issue voor alle scholen in Nederland en dus ook voor onze scholen. Het is onduidelijk wat er gaat gebeuren met deze lasten in de toekomst, zowel qua prijsontwikkeling als de bijbehorende financiering vanuit de overheid.

6. Uitgewerkte begroting

Baten

Grootboekrekening	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
80000 - Opbrengst	-142.471	250.017	246.680	245.404	246.417
81100 - Lumpsum personeel	25.555.704	24.626.148	24.488.970	24.417.080	24.273.857
81101 - Lumpsum personeel bestoiging	1.101.281	1.065.393	1.058.370	1.055.378	1.049.450
81180 - Middelen Werkdrukverlaging	1.011.934	984.214	975.980	972.137	965.276
81250 Bijz. bek prof / begeleiding starters schoollei	368.553	179.228			
3.1.1 Rijksbijdrage OCW/LNV	27.895.000	27.105.000	26.769.999	26.690.000	26.535.000
81170 - OAB subsidie	1.329.225	1.329.225	1.329.225	1.329.225	1.329.225
81200 - Geoormerkte subsidies materieel ministerie	568.000	443.000	393.000	393.000	393.000
81202 - Niet geoormerkte subsidies ministerie	2.375	2.375	775	1.275	-2.225
81205 - Bijz. bestoiging wegens samenvoeging	770.400	770.400	697.000	346.500	0
81206 - Bijz. bestoiging asielzoekers en overige vre	740.000	680.000	600.000	600.000	600.000
81195 NPO Arbeidsmarkt toelagge	245.000	245.000	245.000	245.000	245.000
3.1.2 Overige subsidies OCW	3.655.000	3.470.000	3.265.000	2.915.000	2.565.000
81300 - Budget lichte ondersteuning	1.055.000	1.055.000	1.055.000	1.055.000	1.055.000
81301 - Budget zware ondersteuning	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.075.000	1.075.000	1.075.000	1.075.000	1.075.000
3.1 Rijksbijdragen	32.625.000	31.650.000	31.110.000	30.680.000	30.175.000
82100 - Vergoeding gemeente	425.000	400.000	365.000	365.000	365.000
82250 - Overige overheidsbijdragen	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	535.000	510.000	475.000	475.000	475.000
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	535.000	510.000	475.000	475.000	475.000
85100 - Verhuur	7.600	7.600	7.600	7.600	7.600
3.5.1 Verhuur	7.600	7.600	7.600	7.600	7.600
85200 - Detachering	850.000	790.000	750.000	700.000	700.000
3.5.2 Detachering personeel	850.000	790.000	750.000	700.000	700.000
85645 - Vrijval investeringssubsidie derden	24.500	21.200	21.200	21.200	21.200
85690 - Overige baten	27.900	31.200	31.200	31.200	31.200
3.5.6 Overige (overige baten)	52.400	52.400	52.400	52.400	52.400
3.5 Overige baten	910.000	850.000	810.000	760.000	760.000
3 Opbrengsten	34.070.000	33.010.000	32.395.000	31.915.000	31.410.000

Lasten

Grootboekrekening	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
40000 - Bruto salarissen	18.091.738	17.286.922	16.850.099	16.605.312	16.559.872
40020 - Incidentele vergoeding	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
40030 - Incidentele beloning	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
40100 - Vakantietoelagge	1.448.461	1.385.493	1.353.414	1.333.733	1.330.144
40110 - Eindejaarsuitkering	1.592.083	1.510.931	1.478.250	1.455.479	1.448.976
40120 - Bindingstoelagge	254.419	256.870	263.705	266.896	271.547
40240 - Bijdrage ZVW	1.095.363	1.046.471	1.018.504	1.003.391	1.000.135
40420 - Premie AOP	71.986	69.654	68.806	67.861	67.897
40520 - Premie Vervangingsfonds	9.769	9.344	9.127	8.995	8.970
40540 - Premie Participatiefonds	344.639	329.767	322.194	317.545	316.697
40040 - Opgebouwde aanspraken	10.000	10.000	0	0	0
40200 - Premie Sociale verzekeringen	1.626.691	1.555.410	1.513.362	1.482.979	1.471.514
40201 - Premie sociale lasten aanspraken	427.238	401.901	400.548	393.838	391.367
40400 - Premie OP/NP	2.989.018	2.873.260	2.825.455	2.779.288	2.771.733
41010 - Reiskosten woon-werk (belast)	126.770	116.804	114.665	112.022	108.504
41000 - Werkkosten	135.700	131.800	131.800	131.800	131.800
4.1.1 Lonen en salarissen	28.239.875	27.000.626	26.365.932	25.975.138	25.895.155
41221 - Extern personeel	1.407.215	1.104.394	1.042.425	1.097.900	1.117.900
41231 - Cursussen	466.000	460.000	464.000	460.000	464.000
41233 - Werving personeel	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
41234 - Reis en verblijf	71.000	71.000	71.000	71.000	71.000
41236 - Bedrijfsgezondheidsdienst	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
41290 - Overige personele lasten	70.911	68.980	71.643	65.962	61.944
41295 - Dotatie jubileumvoorziening	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
4.1.2 Overige personele lasten	2.125.126	1.814.374	1.759.068	1.804.862	1.824.844
41300 - Uitkeringen	-225.000	-225.000	-225.000	-225.000	-225.000
4.1.3 Af: uitkeringen	-225.000	-225.000	-225.000	-225.000	-225.000
4.1 Personeelslasten	30.140.001	28.590.000	27.900.000	27.555.000	27.494.999

Grootboekrekening	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
42100 - Afschrijvingslasten immateriële vaste activa	-1.382	-990	-20	1.432	-1.809
4.2.1 Immateriële vaste activa	-1.382	-990	-20	1.432	-1.809
42200 - Afschrijvingslasten gebouwen	8.792	8.792	8.792	8.792	8.793
42210 - Afschrijvingslasten duurzaamheid gebouw	65.442	74.192	74.192	74.192	74.192
42225 - Afschrijvingslasten inventaris en apparatuur	44.315	34.354	17.761	7.579	3.658
42230 - Afschrijvingslasten machines en installaties	308	308	308	308	308
42235 - Afschrijvingslasten meubilair	97.726	97.099	96.618	90.221	84.876
42240 - Afschrijvingslasten schoolmeubilair	132.699	137.016	136.286	136.171	136.003
42245 - Afschrijvingslasten overig meubilair	44.955	53.031	53.022	54.766	55.798
42250 - Afschrijvingslasten ICT	586.053	553.442	559.664	512.493	556.593
42265 - Afschrijvingslasten leermethoden	131.092	132.755	128.376	124.045	116.588
4.2.2 Materiele vaste activa	1.111.382	1.090.990	1.075.020	1.008.568	1.036.809
4.2 Afschrijvingen	1.110.000	1.090.000	1.075.000	1.010.000	1.035.000
43100 - Huren	58.300	58.300	58.300	58.300	58.300
4.3.1 Huur	58.300	58.300	58.300	58.300	58.300
43300 - Onderhoud	89.000	89.000	89.000	89.000	89.000
43820 - Tuinonderhoud	48.400	48.400	48.400	48.400	48.400
4.3.3 Onderhoud	137.400	137.400	137.400	137.400	137.400
43410 - Gas	61.500	61.500	61.500	61.500	61.500
43420 - Water	8.300	8.300	8.300	8.300	8.300
43430 - Elektriciteit	267.600	267.600	267.600	267.600	267.600
4.3.4 Energie en water	337.400	337.400	337.400	337.400	337.400
43500 - Schoonmaakbedrijf	432.900	432.900	432.900	432.900	432.900
43510 - Overige schoonmaaklasten	43.500	43.500	43.500	43.500	43.500
4.3.5 Schoonmaakkosten	476.400	476.400	476.400	476.400	476.400
43600 - Publiekrechtelijke heffingen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
43601 - Afvalverwerking	25.200	25.200	25.200	25.200	25.200
4.3.6 Heffingen	40.200	40.200	40.200	40.200	40.200
43700 - Dotatie voorziening onderhoud	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
4.3.7 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
43810 - Beveiliging	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600
43880 - Bijdrage huisvestingslasten	892.500	892.500	892.500	892.500	892.500
43890 - Overige huisvestingslasten	25.200	20.200	20.200	20.200	20.200
4.3.8 Overige (huisvestingslasten)	945.300	940.300	940.300	940.300	940.300
4.3 Huisvestingslasten	2.055.000	2.050.000	2.050.000	2.050.000	2.050.000
44100 - Administratiekantoor	310.000	290.000	290.000	290.000	290.000
44105 - Accountant	28.000	28.000	28.000	28.000	28.000
44108 - Deskundigenadvies	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
44110 - Internet en telefoonkosten	41.300	41.300	41.300	41.300	41.300
44125 - Kantoorbenodigdheden	17.400	17.400	17.400	17.400	17.400
44150 - Onkostenvergoedingen RvT / bestuur	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
44160 - Public relations en marketing	50.000	30.000	30.000	30.000	30.000
44170 - Beheer en bestuur	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	511.700	471.700	471.700	471.700	471.700
44200 - Leermiddelen	392.800	392.800	392.800	392.800	392.800
44225 - ICT Licenties	231.000	231.000	231.000	231.000	231.000
44230 - Overige ICT lasten	336.000	316.000	311.000	313.000	316.000
44235 - Mediatheek en bibliotheek	37.800	37.800	37.800	37.800	37.800
44240 - Reproductie	70.700	70.700	70.700	70.700	70.700
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.068.300	1.048.300	1.043.300	1.045.300	1.048.300
44441 - Abonnementen	13.200	13.200	13.200	13.200	13.200
44442 - Contributies	66.000	66.000	66.000	66.000	66.000
44443 - Representatie	11.200	11.200	11.200	11.200	11.200
44444 - Medezeggenschap- en ouerraad	17.600	17.600	17.600	17.600	17.600
44445 - Overige verzekeringen	31.800	31.800	31.800	31.800	31.800
44450 - Culturele vorming	101.000	101.000	101.000	101.000	101.000
44489 - Bijzondere lasten	100.800	4.800	4.800	2.800	-200
44490 - Overige onderwijslasten	88.400	54.400	39.400	39.400	39.400
4.4.4 Overige (overige lasten)	430.000	300.000	285.000	283.000	280.000
4.4 Overige lasten	2.010.000	1.820.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
4 Kosten	35.315.001	33.550.000	32.824.999	32.415.000	32.380.000
88100 - Rente spaarrekening	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
5.1 Rentebaten	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
48100 - Bankkosten (periodiek)	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
5.5 Rentelasten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
5 Financiële baten en lasten	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
1 Resultaat	-1.175.000	-470.000	-360.000	-430.000	-900.000

7. Bestuursbesluit

De Raad van Toezicht heeft de begroting 2024 voorlopig goedgekeurd in de vergadering van 25 januari 2024 en dit besluit treedt automatisch in werking na advies van de GMR op 30 januari 2024.

Namens de Raad van Toezicht Ommeriek

De heer R. Schuur
Voorzitter Raad van Toezicht

Het College van Bestuur heeft de begroting 2024 voorlopig vastgesteld in de vergadering van 25 januari 2024 en dit besluit treedt automatisch in werking na advies van de GMR op 30 januari 2024.

Namens de Stichting Ommeriek,

De heer G. Bijleveld,
College van Bestuur

Mevrouw W. Drenth
College van Bestuur